

5530

825, -

Biblioteka »USPEH«

7

Džordž S. Klejson

**NAJBOGATIJI
ČOVEK VAVILONA**

Beograd 2001.

Naslov originala
George S. Clason
The Richest Man in Babylon
USA 1955.

Autorska prava za Jugoslaviju
Branislav Maričić

Izdavač
FINESA, Rada Končara 1a, Beograd
Tel./fax 011/437-127; 064/113-00-88
www.finesa.edu.yu

Za izdavača
Branislav Maričić

Urednik
Branislav Maričić

Tehnički urednik
Nenad Đuričić

Prevodilac
Branka Stamenković

Lektor
Dobriša Đuričić

Korektor
Zorica Maričić

Štampa
Caligraph, Beograd

Tiraž
1000 primeraka

ISBN 86-82683-21-0

Pred tobom se prostire budućnost, poput staze koja vodi u daljinu. Uz stazu su ambicije koje želiš postići... želje koje težiš ostvariti.

Da bi ostvario ambicije i želje, moraš postići novčani uspeh. Primeni finansijske principe objašnjene na stranicama koje slede. Dozvoli im da te povedu od oskudice mršavog novčanika ka ispunjenom, srećnijem životu koji omogućava pun novčanik.

Poput zakona gravitacije, ti principi su univerzalni i nepromenljivi. Neka se i u vašem slučaju, kao mnogo puta pre toga, pokažu sigurnim ključem za punjenje novčanika, računa u banci i postizanje finansijskog uspeha.

**NOVAC DOLAZI U OBILJU
ONIMA KOJI SHVATE
JEDNOSTAVNA PRAVILA
NJEGOVOG STICANJA**

1. Počnite da »kljukate« novčanik.
2. Kontrolirajte troškove.
3. Umnogostručite svoje zlato.
4. Čuvajte svoje blago od gubitka.
5. Neka vaše stanište bude profitabilna investicija.
6. Osigurajte buduće prihode.
7. Uvećajte sposobnost zarađivanja.

**NAJBOGATIJI
ČOVEK VAVILONA**

Sadržaj

Predgovor	9
Čovek koji je želeo zlato	15
Najbogatiji čovek Vavilona	23
Sedam lekova za mršav novčanik	37
Upoznajte boginju sreće	59
Pet zlatnih zakona	75
Zajmodavac iz Vavilona	91
Zidine Vavilona	107
Vavilonski trgovac kamilama	113
Glinene ploče iz Vavilona	127
Najsrećniji čovek Vavilona	139
Istorijski prikaz Vavilona	161
O autoru	169

Predgovor

Prosperitet naše nacije zavisi od ličnog finansijskog prosperiteta svakog pojedinca.

Ova knjiga bavi se ličnim uspehom svih nas. Uspeh podrazumeva postignuća koja dolaze kao rezultat naših napora i sposobnosti. Ključ našeg uspeha je odgovarajuća priprema. Naša dela ne mogu biti mudrija od naših misli. Naše razmišljanje ne može biti mudrije od našeg shvatanja.

Ova knjiga nudi terapiju za mršave novčanike i smatra se vodičem za razumevanje finansija. To i jeste njena svrha: da onima koji imaju ambiciju da postignu finansijski uspeh obezbedi uvide koji će im pomoći da steknu novac, sačuvaju ga i uvećaju.

Na stranama koje slede vratićemo se u Vavilon, kolevku osnovnih finansijskih principa koji su danas usvojeni i koriste se širom sveta.

Za one koji prvi put čitaju knjigu, autor se nada da će na ovim stranicama naći istu onu inspiraciju za uvećanje stanja na računima u banci, postizanje finansijskog uspeha i iznalaženje rešenja za teške finansijske probleme, kao što su to uspeli da s entuzijazmom pronađu mnogi raniji čitaoci knjige širom sveta.

Izvršnim direktorima koji su ove priče veliku dužno širili među prijateljima, rođacima, zaposlenima i saradnicima, autor želi da izrazi svoju zahvalnost. Nema veće pohvale od one koja dolazi od praktičnih ljudi koji cene ova učenja jer su sami, uz

pomoć principa sadržanih u njima, postigli važan uspeh.

Vavilon je postao najbogatiji grad drevnog sveta jer su njegovi građani bili najbogatiji ljudi tog doba. Oni su cenili vrednost novca. Primenjivali su razumne finansijske principe sticanja novca, njegovog čuvanja i investiranja kako bi stvorili još novca. Oni su postigli za sebe ono čemu svi mi težimo... prihod za budućnost.

Džordž S. Klejson

Najbogatiji
čovek
Vavilona

Novac je medijum kojim se meri zemaljski uspeh.

Novac omogućava uživanje u onom najboljem na Zemlji.

Novac dolazi u izobilju onima koji shvate jednostavne zakone njegovog sticanja.

Novac je danas potčinjen istim zakonima kao i kada su gomile uspešnih ljudi ispunjavale ulice Vavilona pre šest hiljada godina.

Čovek koji je želeo zlato

Bansir, kolar iz Vavilona, bio je potpuno obeshrabren. Sedeći uz nizak zid koji je okruživao njegovo imanje, tužno je posmatrao svoj jednostavni dom i otvorenu radionicu u kojoj su se nalazile delimično napravljene kočije.

Njegova žena se često pojavljivala na otvorenim vratima kuće. Njeni povremeni tajni pogledi u njegovom pravcu podsećali su ga da su zalihe hrane skoro potrošene i da bi trebalo da dovrši kočije, zakucava i kleše, glanca i boji, nateže kožu na obode točkova, pripremajući ih za isporuku kako bi mogao da naplati svoj rad od bogatog naručioca.

Međutim, njegovo krupno, mišićavo telo naslanjalo se nepomično uza zid. Njegov usporeni um strpljivo se borio s problemom za koji nije mogao da pronade rešenje. Toplo, tropsko sunce, tako tipično za dolinu Eufrata, nemilosrdno ga je peklo. Graške znoja skupljale su se iznad obrva i neprimećeno se slivale u dlakavu džunglu na njegovim grudima.

Iza njegovog doma uzdizali su se visoki zidovi koji su okruživali kraljevu palatu. U blizini se nalazila i obojena kula hrama Bel koja je parala plavo nebo. U senci tog grandioznog zdanja nalazio se njegov jednostavni dom, kao i mnogi drugi manje lepi i lošije održavani. Takav je Vavilon – mešavina grandioznosti i bede, zaslepljujućeg bogatstva i najvećeg siromaštva na jednom mestu, unutar zidinama zaštićenog grada.

Da se okrenuo, iza sebe bi ugledao bučne kočije bogataša kako prolaze tik pored trgovaca u sandalama i bosonogih prosjaka. Čak su i bogati bili primorani da se uklone s puta dugoj koloni robova koji su bili kraljeve vodonoše, a koji su na glavi nosili teške posude od kozje kože pune vode, kako bi njome zalivali kraljevu baštu.

Bansir je bio suviše preokupiran sopstvenim problemom da bi čuo ili primetio zbunjujuću buku užurbanog grada. Tek su ga neočekivani zvuci muzike koji su dopirali od poznate lire prenuli iz razmišljanja. Okrenuo se i pogledao osećajno, nasmejjano lice svog najboljeg prijatelja Kobja, inače muzičara.

»Neka te bogovi blagosiljaju velikom slobodomnošću, moj prijatelju«, počeo je Kobi da izgovara dugački pozdrav. »Ali, izgleda mi da su oni već bili velikodušni prema tebi, jer ne moraš da radiš. Radujem se s tobom zbog takve sreće. Štaviše, podeliću je s tobom. Molim te, izdvoj iz svog novčanika – koji, pošto ne radiš, mora da je prepun – dva novčića i pozajmi mi ih do posle plemićke zabave ove večeri. Neće ti nedostajati dok ti ih ne vratim.«

»Da imam dva novčića«, mrzovoljno je odgovorio Bansir, »ne bih mogao da ih pozajmim nikome – čak ni tebi, moj najbolji prijatelju; jer oni bi bili čitavo bogatstvo za mene – celokupno moje bogatstvo. Niko svoje celokupno bogatstvo ne pozajmljuje nikome, čak ni najboljem prijatelju.«

»Šta?« uzviknuo je Kobi iskreno iznenađen. »Nemaš nijedan novčić u novčaniku, a sediš poput biste pored zida! Zašto ne dovršavaš kočije? Kako ćeš se, inače, prehraniti? To ne liči na tebe, prijatelju moj.

Gde je tvoja neiscrpna energija? Da li te nešto muči? Da li su ti bogovi poslali neprilike?»

»Mora biti da je to kazna bogova«, složio se Bansir. »Sve je počelo od jednog sna, besmislenog sna u kome sam poverovao da sam bogat čovek. Na kaišu mi je visila torbica puna novca. Bezbrizno sam darovao novčiće prosjacima; imao sam i srebrne novčiće kojima sam kupovao lepe stvari za ženu i sve što sam pozeleo za sebe; imao sam zlatne novčiće koji su mi pružali osećaj sigurnosti u bogatstvo koje posedujem, te se nisam plašio da trošim srebrne novčiće. Imao sam sjajan osećaj zadovoljstva! Ne bi me prepoznao kao vrednog radnika. Niti bi prepoznao moju ženu, jer je njeno lice bilo bez bora i sijalo je od sreće. Ponovo je bila nasmejana devojka kao u ranim danima našeg braka.«

»Vrlo lep san«, rekao je Kobi, »ali zašto su te tako prijatna osećanja pretvorila u tužnu statuu koja stoji pored zida?«

»Zašto? Zato što me je, nakon što sam se probudio i setio se koliko mi je novčanik prazan, preplavilo osećanje pobune. Popričajmo o tome jer, kako to mornari kažu, u istom smo čamcu. Kao deca, otišli smo zajedno kod sveštenika da bismo se naučili mudrosti. Kao mladići, zajedno smo uživali u svemu. Kao odrasli ljudi, uvek smo bili bliski prijatelji. Vrlo smo slični. Zadovoljavali smo se dugotrajnim radom i slobodno smo trošili svoju zaradu. Tokom proteklih godina zaradili smo dosta novca, a ipak radost bogatstva spoznajemo samo kada o njemu sanjamo. Ah! Da li smo samo glupe ovčice? Živimo u najbogatijem gradu na svetu. Putnici tvrde da mu nema premca u bogatstvu. Oko nas je ogromno

bogatstvo, ali mi nemamo ništa. Nakon pola života teškog rada ti, moj najbolji prijatelj, dolaziš kod mene s praznim novčanikom i kažeš: 'Mogu li da pozajmim crkavicu od dva novčića do posle večerašnje plemićke zabave?' A šta ti ja odgovoram? Da li ti kažem: 'Evo ti moj novčanik, rado ću s tobom podeliti sve iz njega.' Ne, već ti priznajem da je moj novčanik prazan kao i tvoj. U čemu je stvar? Zašto ne možemo da steknemo srebra i zlata toliko da nam i nakon kupovine hrane i odeće ostane mnogo?

»Pomisli, takođe, na naše sinove«, nastavio je Bansir. »Zar oni ne idu stopama svojih očeva? Zar oni i njihove porodice, njihovi sinovi i porodice njihovih sinova, ceo život treba da prožive usred ovog ogromnog bogatstva a da se pri tom, poput nas, zadovolje ovčijim mlekom i ovsenom kašom?«

»Tokom svih ovih godina našeg prijateljstva, ti nikada ranije nisi ovako govorio Bansir.« Kobi je bio zbunjen.

»Tokom svih tih godina ja nikada nisam ovako razmišljao. Od rane zore, pa sve dok me sumrak ne zaustavi, pravio sam najbolje moguće kočije, nadajući se s pola srca da će bogovi jednog dana priznati moja vredna dela i nagraditi me velikim uspehom. Nikada to nisu učinili. Konačno sam shvatio da nikada i neće. Zato je moje srce tužno. Želim da budem bogat čovek. Želim da posedujem imanje i stoku, lepu odeću i novac. Spreman sam da za te stvari radim iz sve snage, svom veštinom, celim umom, ali želim i da moj napor bude pošteno nagrađen. Šta nije u redu s nama? Ponovo te pitam! Zašto ne možemo imati pravedan deo onoga što u obilju imaju bogati?«

»Kad bih samo znao odgovor!« rekao je Kobi. »Ni ja nisam zadovoljan. Moja zarada od sviranja na liri brzo nestaje. Često moram da se dovijam kako moja porodica ne bi bila gladna. Takođe, duboko u srcu gajim čežnju za lirom koja bi bila toliko velika, da bih na njoj mogao odsvirati muziku koju osećam u svom umu. S takvim jednim instrumentom mogao bih svirati muziku finiju od bilo koje muzike koju je i sam kralj ikada čuo.«

»Trebalo bi da imaš takvu liru. Nijedan čovek u Vavilonu ne bi bio u stanju da je bolje svira; time ne samo da bi udovoljio kralju, već i samim bogovima. Ali kako da dođeš do nje, kad smo obojica siromašni poput kraljevih robova? Slušaj zvono! Evo ih.« Pokazao je na dugu kolonu polugolih, preznojenih vodonoša koji su se s naporom peli uz stazu koja je vodila s reke. Marširali su po petorica u redu, savijajući se pod težinom vode u posudama od kozje kože.

»Baš lep čovek, ovaj što je na čelu kolone.« Kobi je pokazao na čoveka koji je nosio zvono i nalazio se na čelu kolone, ne noseći nikakav teret. »Mora da je istaknut čovek u svojoj zemlji, to se bar lako vidi.«

»Mnogo ih je takvih u koloni«, složio se Bansir, »dobrih ljudi poput nas. Visoki, plavi ljudi sa severa, crni ljudi s juga, mali, smeđi ljudi iz okolnih zemalja. Svi marširaju zajedno od reke ka baštama i nazad, iz dana u dan, iz godine u godinu. Ne baš najsrećnija stvar kojoj se čovek može radovati. Slamarice na kojima spavaju – gusta, ovsena kaša koju jedu. Žali jadnike, Kobi!«

»I žalim ih. Ali, uvidam da ni nama nije ništa bolje, iako sebe nazivamo slobodnim ljudima.«

»To je tačno, Kobi, ma koliko neprijatno zvučalo. Mi ne želimo da iz godine u godinu živimo kao robovi. Rad, rad, rad! A ne stižemo nigde.«

»Zašto ne bismo otkrili kako drugi stiču zlato i učinili isto što i oni?« upitao je Kobi.

»Možda postoji neka tajna koju bismo mogli saznati ako bismo ispitivali one koji je poznaju«, odgovorio je Bansir zamišljeno.

»Baš danas sam prošao pored našeg starog prijatelja Arkada, koji se vozio u zlatnim kočijama«, rekao je Kobi. »Moram ti reći da se nije pravio da ne vidi moju malenkost, kao što bi to mnogi njegovog ranga smatrali da imaju pravo da učine. Mahnuo mi je rukom kako bi svi videli da pozdravlja i smeši se svom prijatelju, muzičaru Kobiju.«

»Smatraju ga najbogatijim čovekom Vavilona«, promrmljao je Bansir.

»Toliko je bogat da kažu da i kralj od njega traži pomoć u zlatu za svoju riznicu«, odgovorio je Kobi.

»Toliko je bogat«, prekinuo ga je Bansir, »da se plašim da bi mi ruka zalutala ka njegovom debelom novčaniku da ga slučajno sretnem negde u mraku.«

»Gluposti«, rekao je Kobi, »bogatstvo čoveka ne nalazi se u novčaniku koji nosi. Debeo novčanik brzo bi se ispraznio da ne postoji izvor zlata s koga će se ponovo puniti. Arkad ima prihode koji neprestano pune njegov novčanik, bez obzira na to koliko mnogo troši.«

»Prihodi – to je ključ«, prekinuo ga je Bansir. »Želim prihod koji će puniti moj novčanik bez obzira na to da li sedim pored zida ili putujem u daleke

zemlje. Arkad mora da zna kako čovek može ostvariti prihod za sebe. Da li misliš da je to nešto što bi on mogao objasniti jednom tako usporenom umu kao što je moj?»

»Mislim da je on svoje znanje već preneo svom sinu, Nomasiru«, odgovorio je Kobi. »Zar on nije putovao u Ninivu i, kako se priča u krčmi, bez pomoći oca postao jedan od najbogatijih ljudi tog grada?»

»Kobi, to mi daje ideju.« Bansirove oči su dobile neki nov sjaj. »Ništa nas ne košta da potražimo mudar savet dobrog prijatelja, a Arkad je to uvek bio. Nije važno što su naši novčanici prazni poput sokolovog gnezda od pre godinu dana. Neka nas to ne zaustavi. Umorni smo od toga da budemo siromašni usred bogatstva. Želimo da postanemo bogati ljudi. Hajde, idemo do Arkada da ga pitamo kako bismo i mi mogli steći bogatstvo za sebe.«

»Govoriš iskreno i nadahnuo, Bansire. Pomogao si mi da shvatim nešto novo. Pomogao si mi da shvatim razlog zbog koga nikada nismo imali nikakvo bogatstvo. Nikada nismo tragali za njim. Ti si strpljivo radio da bi naučio da praviš najbolje kočije u Vavilonu. Svi tvoji naponi bili su posvećeni tome. I to si postigao. Ja sam težio da postanem vešt svirač na liri. I u tome sam uspeo.«

»Upravo u stvarima kojima poklonimo najviše napora, mi uspevamo. Bogovi su nam zadovoljno pomogli u tome. Sada, konačno, vidimo novo svetlo, sjajno poput svetla izlazećeg sunca. Ono nas vodi da naučimo više kako bismo više napredovali. Uz novo znanje, pronaći ćemo časne načine da ostvarimo svoje želje.«

»Hajdemo do Arkada još danas«, požurivao ga je Bansir. »Pozovimo, takođe, ostale prijatelje iz detinjstva, koji nisu prošli ništa bolje od nas, da nam se pridruže i iskoriste njegovu mudrost.«

»Oduvek si vodio računa o svojim prijateljima, Bansir. Zato ih i imaš tako mnogo. Biće kako ti kažeš. Idemo kod njega još danas, i povešćemo prijatelje sa sobom.«

Najbogatiji čovjek Vavilona

U starom Vavilonu živeo je jedan veliki bogataš, po imenu Arkad. Bio je nadaleko poznat zbog svog bogatstva. Takođe je bio čuven i zbog svoje slobodoumnosti. Velikodušno je davao novac u dobrotvorne svrhe. Bio je velikodušan prema članovima porodice. Vrlo mnogo je i sam trošio. Ipak, svake godine se njegovo bogatstvo uvećavalo brže nego što je on trošio.

Neki prijatelji iz mladosti dolazili su kod njega i govorili: »Ti si, Arkade, srećniji od nas. Postao si najbogatiji čovek Vavilona, dok se mi borimo da preživimo. Nosiš najbolju odeću i uživaš u najboljoj hrani, dok smo mi srećni ako uspemo da porodici obezbedimo nešto bolju odeću i prehranimo je najbolje što možemo.«

»A nekada smo bili na istom. Učili smo kod istog učitelja. Igrali smo iste igre. Ni u učenju, ni u igrama nisi bio bolji od nas. A nakon toga, nisi bio časniji građanin od nas.«

»Nisi ni radio napornije ili s više vere, bar koliko mi možemo da procenimo. Zašto te je, onda, sudbina izdvojila da uživaš u svim dobrim stvarima u životu zaboravljajući na nas koji to jednako zaslužujemo?«

Tada im je Arkad rekao: »Ako ništa niste stekli, već ste samo preživljavali od godina u kojima smo

bili mladi, onda, ili niste naučili zakone koji upravljaju sticanjem bogatstva, ili ih se niste pridržavali.

»Sudbina je zlobna boginja koja nikome ne donosi trajno dobro. Baš suprotno, donosi propast skoro svakom čoveku koga okupa u nezarađenom zlatu. Ona stvara rasipnike koji proćerdaju sve što dobiju i ostaju opsednuti pohlepom i željama koje ne mogu utoliti. Međutim, dešava se i da oni koji su u njenoj milosti postanu škrstice i gomilaju bogatstvo plašeći se da ga troše jer znaju da nemaju mogućnosti da ga zamene novim. Oni su opsednuti strahom od lopova i osuđuju sebe na prazan i usamljen život u bedi.

»Postoje verovatno i oni koji su u stanju da uvećaju nezarađeno zlato i nastave da žive srećno i zadovoljno. Ali, njih je tako malo da lično ne poznajem nijednog takvog čoveka, već sam za njih samo čuo. Prisetite se i sami nekih ljudi koji su iznenada nasledili bogatstvo, i recite mi da li je sve ovo tačno ili ne.«

Njegovi su prijatelji priznali da je to tačno za sve ljude koje znaju, a koji su nasledili bogatstvo, ali su ga molili i da im objasni kako je on postao tako uspešan. Stoga je nastavio:

»U mladosti sam se osvrtao oko sebe i uočio sve dobre stvari koje postoje, a koje donose sreću i zadovoljstvo. Shvatio sam da bogatstvo uvećava sreću i zadovoljstvo.

»Bogatstvo je moć. Ono omogućava mnoge stvari.

»Možeš ukrasiti dom najbogatijim nameštajem.

»Možeš putovati preko dalekih mora.

»Možeš se sladiti ukusnim jelima iz dalekih zemalja.

»Možeš kupovati zlatan nakit i drago kamenje.

»Možeš čak da gradiš hramove moćnim bogovima.

»Možeš činiti sve to i mnogo šta drugo što donosi uživanje čulima i zadovoljstvo duši.«

»Kada sam sve to shvatio, odlučio sam da sebi obezbedim dobre stvari u životu. Neću biti jedan od onih koji izdaleka i sa zavišću gledaju na druge koji uživaju. Neću biti zadovoljan da se oblačim u najjeftinije odelo. Neću biti zadovoljan sudbinom siromašnog čoveka. Baš suprotno, biću gost na banketu dobrih stvari.

»Pošto sam, kao što znate, bio sin skromnog trgovca koji je imao veliku porodicu, nije bilo nade da nešto nasledim, a kako nisam bio obdaren, kao što ste iskreno rekli, natprirodnim moćima ili mudrošću, shvatio sam da će mi za postizanje željenog cilja biti neophodni vreme i učenje.

»Što se vremena tiče, svi ljudi ga imaju u izobilju. Svi vi ste protraćili dosta vremena koje ste mogli iskoristiti da se obogatite. Priznajete da nemate ništa čime biste se pohvalili, do dobrih porodica kojima se s pravom možete ponositi.«

»Što se tiče učenja, nije li nas naš mudri učitelj učio da postoje dve vrste učenja: jedno o stvarima koje smo poznavali, a drugo o tome kako da otkrijemo ono što ne znamo?

»Stoga sam odlučio da otkrijem kako se stiče bogatstvo, i kada sam to otkrio, postavio sam to kao svoj cilj. Jer, nije li mudro uživati u svetlosti sunca, pre nego što ophrvani tugom krenemo u tamni deo duhovnog sveta?

»Pronašao sam posao pisara u biblioteci i svakog dana sam duge sate proveo radeći na glinenim

pločama. Iz nedelje u nedelju, iz meseca u mesec, radio sam naporno, ali moji prihodi se nisu videli. Imao sam za hranu, odelo i poklone bogovima, a ostale sitne stvari, kojih se i ne mogu setiti, progutale su ostatak moje zarade. Ali, odlučnost me nije napustila.

»Jednog dana je u gradsku kuću došao zajmodavac Algamiš i naručio kopiju Devetog zakona, rekavši mi: 'Moram ga imati za dva dana. Ako obaviš zadatak u tom roku, daću ti dva novčića.'

»Radio sam naporno, ali zakon je bio dug i nisam uspeo da ga završim pre nego što se Algamiš vratio. Bio je ljut. Da sam bio njegov rob, pretukao bi me. Ali znajući da mu gradski zvaničnik ne bi dozvolio da me povredi, nisam se plašio, već sam mu rekao: 'Algamiše, ti si vrlo bogat čovek. Reci mi kako mogu da se obogatim i ja ću celu noć rezbariti ploče i završiću ih pre izlaska sunca.'

»Nasmejavao se i odgovorio mi: 'Pravi si nitkov. Ali neka bude tako.'

»Celu tu noć sam radio, mada su me bolela leđa i glava tako da sam jedva video. Ali, kada se vratio u cik zore, ploče su bile završene.

»'Sada mi reci ono što si obećao', rekao sam mu.

»'Ispunio si svoj deo pogodbe, sinko', rekao mi je blago, 'i ja sam spreman da ispunim svoj. Reći ću ti ono što želiš da znaš jer starim, a starci vole da pripovedaju. Kada mladi dođu kod starih po savet, dobijaju dugogodišnju mudrost. Međutim, prečesto mladi misle da stari poznaju samo mudrost prošlih dana, te nemaju nikakve koristi od tog saveta. Ali, zapamti sledeće: sunce koje danas sija jeste sunce

koje je sjalo kada se tvoj otac rodio, a sijaće i kada tvoj poslednji unuk premine.'

»'Misli mladih', nastavio je, 'svetle poput meteora koji često prelete nebom, ali mudrost starih je poput zvezda nekretnica koje neprestano sijaju kako bi mornar po njima mogao da upravlja svoju plovidbu.'

»'Dobro zapamti moje reči, jer ako ne shvatiš istinu koju ću ti reći, mislićeš da je ova noć tvog rada uzalud protraćena.'

»Prepredeno me je pogledao ispod obrva i rekao dubokim, snažnim glasom: 'Put ka bogatstvu otkrio sam kada sam odlučio da *deo svega što zaradim pripada meni*. I ti ćeš učiniti isto.'

»Nastavio je da me posmatra pogledom za koji sam mislio da može prodreti kroz mene, ali više ništa nije rekao.

»'I to je sve?' upitao sam.

»'To je bilo dovoljno da se moje srce promeni od srca pastira u srce zajmodavca', odgovorio je.

»Ali, zar meni ne pripada *sve* što zaradim?' insistirao sam.

»'Daleko od toga', odgovorio je. 'Zar ne plaćaš krojača? Zar ne plaćaš obučara? Zar ne plaćaš hranu koju jedeš? Možeš li živeti u Vavilonu, a da ne trošiš? Šta mi možeš pokazati od svoje prošlomesечne zarade? A od prošlogodišnje? Budalo! Plaćaš svima sem sebi. Glupane, ti radiš za druge. To je isto kao da si rob i radiš za hranu i odeću koju ti daje gospodar. Ako bi za sebe zadržao jednu desetinu svega što zaradiš, koliko bi novca imao za deset godina?'

»Moje poznavanje matematike nije me izneverilo i odgovorio sam: 'Onoliko koliko zaradim za godinu dana.'

»'To je tek pola istine', odgovorio mi je. 'Svaki zlatnik koji uštediš biće tvoj rob i radiće za tebe. Svaki bakrenjak koji ti on zaradi biće njegovo dete koje će takode zarađivati za tebe. Ako želiš biti bogat, onda ono što štediš mora da ti zarađuje novac, i njegovi izdanci moraju da zarađuju, a sve to će ti doneti bogatstvo za kojim čezneš.'

»'Možda misliš da sam te prevario i da si celu noć radio uzalud', nastavio je, 'ali znaj da ti plaćam hiljadu puta više, ako samo uspeš da shvatiš istinu o kojoj ti pričam.'

»'Deo svega što zaradiš pripada tebi. Taj deo ne treba da bude manje od desetine, bez obzira na to koliko malo zarađuješ. A može biti mnogo veći, onoliko koliko to sebi možeš dopustiti. Prvo plati sebi. Od obučara i krojača ne kupuj više od onoga što možeš sebi pružiti od ostatka novca, zadržavajući dovoljno za hranu i prosjake i poklon bogovima.'

»'Bogatstvo, poput drveta, raste iz malog semena. Prvi bakrenjak koji uštediš biće seme iz koga će izrasti tvoje drvo bogatstva. Što ranije posadiš to seme i drvo će pre izrasti. A što vrednije budeš gajio i zalivao to drvo neprestanom štednjom, pre ćeš se okupati zadovoljstvom u njegovoj senci.'

»Nakon što je to rekao, uzeo je svoje ploče i otišao.

»Mnogo sam razmišljao o onome što mi je rekao i to mi se činilo razumno. Zato sam odlučio da pokušam da to uradim. Svaki put kada bih bio plaćen za neki posao, uzeo bih jednu desetinu bakrenjaka i sakrio ih. I, mada izgleda čudno, nisam osetio veću oskudicu novca nego što sam je osećao ranije. Primetio sam tek malu razliku, pokušavajući da sas-

tavim kraj s krajem bez tog novca. Ali, kako je moja uštedevina rasla, često sam bio u iskušenju da taj novac potrošim na lepe stvari koje su izlagali trgovci koji su ih doneli kamilama i brodovima iz zemlje Feničana. Ali, mudro sam se obuzdavao.

»Dvanaest meseci nakon prvog susreta, Algamiš se vratio i rekao mi: 'Sinko, da li si sebi plaćao ne manje od jedne desetine svega što si zaradio u proteklih godinu dana?'

»Ponosno sam odgovorio: 'Da, gospodaru, jesam.'

»'To je dobro', odgovorio je gledajući me. 'I šta si uradio s tim novcem?'

»'Dao sam ga ciglaru Azimuru koji mi je rekao da ide na put preko dalekih mora i koji je obećao da će mi u Tiru kupiti retke feničanske dragulje. Kada se vrati, prodaćemo ih po višim cenama i podeliti zaradu.'

»'Svaka budala mora učiti', zarežao je, 'ali zašto si poklonio poverenje ciglaru kada je reč o poznavanju dragulja? Da li bi išao kod pekara da tražiš savet zvezda? Ne, tako mi tunike, išao bi kod astrologa, ako bi uopšte razmišljao kako treba. Tvoja uštedevina je propala, mladiću, iščupao si svoje drvo bogatstva iz korena. Ali, posadi novo. Pokušaj ponovo. I sledeći put, ako ti treba savet o draguljima, idi kod trgovca draguljima. Ako želiš da saznaš istinu o ovcama, idi kod pastira. Savet je stvar koja se lako daje, ali budi na oprezu da primiš samo onaj koji je vredan. Onaj ko prima savet o svojoj uštedevini od nekog ko nema iskustva u tome, plaćanjem cene upravo tom uštedevinom dokazaće pogrešnost tog saveta.' Pošto je to rekao, otišao je.

»I bilo je kako je rekao. Jer, Feničani su nitkovi i prodali su Azmuru bezvredne parčiće stakla koji su ličili na drago kamenje. Ali, kao što me je Algamiš savetovao, ponovo sam štedeo desetinu bakrenjaka, jer to mi je već prešlo u naviku i više mi nije teško padalo.

»Ponovo je Algameš došao u moju sobu u biblioteci posle godinu dana i obratio mi se. 'Kakav napredak si postigao od našeg poslednjeg susreta do danas?'

»'Verno sam plaćao sebe', odgovorio sam, 'a svoju ušteđevinu dao sam Ageru koju pravi štitove, kako bi kupio bronzu, a on mi svaki četvrti mesec plaća taj zakup.'

»'To je dobro. A šta radiš s novcem od zakupnine?'

»'Gostim se medom, dobrim vinom i kolačima. Takođe sam sebi kupio skerletnu tuniku. A jednog dana ću kupiti magarca koga ću jahati.'

»Na to se Algamiš nasmejao. 'Ti jedeš izdanke svoje ušteđevine. Kako onda očekuješ da to daje rezultate? Kako ti izdanci mogu imati nove izdanke koji će raditi za tebe? Prvo obezbedi za sebe armiju zlatnih robova, a potom ćeš moći da bez žaljenja uživaš u mnogim bogatim banketima.' Pošto je to rekao, otišao je.

»Nisam ga video naredne dve godine. Potom je ponovo došao, lica prepunog bora i umornih očiju, jer je već vrlo ostario. I rekao mi je: 'Arkade, da li si već stvorio bogatstvo o kome si sanjao?'

»A ja sam odgovorio: 'Još uvek nisam stekao sve što sam želeo, ali nešto jesam i to mi je donelo dodatnu zaradu, a ta dodatna zarada još veću zaradu.'